

Sygn. akt XVII Ka 1439/17

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2018 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu w XVII Wydziale Karnym – Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Alina Siatecka

Sędziowie: SSO Anna Judejko (spr.)

SSR del. do SO Robert Kubicki

Protokolant: p.o. stażysty Beata Jopek

przy udziale Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Nowym Tomysłu Karola Talagi

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2018 r.

sprawy **T. K.**

o wyrok łączny

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu z dnia 20 września 2017 r. w sprawie sygn. akt II K 52/17

1. utrzymuje zaskarżony wyrok w mocy;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. S. kwotę 147,60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia skazanego od zwrotu Skarbowi Państwa kosztów procesu za postępowanie odwoławcze.

Robert Kubicki Alina Siatecka Anna Judejko

UZASADNIENIE

T. K. został skazany prawomocnymi wyrokami: Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 04.06.2013r. o sygn. akt II 421/13, Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 15.07.2013r. o sygn. akt II K 531/13, Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w N. z dnia 21.08.2013r. o sygn. akt VII K 575/13, Sądu Rejonowego w Grodzisku Wlkp. VII Zamiejscowy Wydział Karny z siedzibą w N. z dnia 11.03.2014r. o sygn. akt VII K 994/13, Sądu Rejonowego w Zielonej Górze z dnia 26.05.2015r. o sygn. akt II K 176/15, Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu z dnia 23.10.2015r. o sygn. akt II K 493/15, Sądu Rejonowego w Żarach z dnia 28.04.2016r. o sygn. akt II K 157/16 oraz Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu z dnia 26.08.2016r. o sygn. akt II K 370/15.

Wyrokiem łącznym z dnia 20 września 2017 r. Sąd Rejonowy w Nowym Tomysłu na podstawie art. 91 § 2 kk połączył karę pozbawienia wolności orzeczoną na mocy wyroku wymienionego w punkcie VI oraz kary łączne pozbawienia wolności orzeczone wyrokami wymienionymi w punktach II i VIII i wymierzył skazanemu T. K. karę łączną 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, stwierdzając, że w pozostałym zakresie wyroki

te podlegają odrębnemu wykonaniu. Ponadto Sąd Rejonowy przedmiotowym wyrokiem na podstawie art. 577 k.p.k. na poczet orzeczonej w punkcie 1 kary łącznej pozbawienia wolności zaliczył skazanemu okres wykonywania kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie II i na podstawie art. 572 k.p.k. w pozostałym zakresie postępowanie umorzył.

Przedmiotowy wyrok łączny na podstawie przepisu art. 444 k.p.k. w zw. z art. 425 § 1, § 2 oraz § 3 k.p.k. zaskarżył w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej, tj. w zakresie pkt 1 obrońca T. K.. Apelujący zarzucił wyrokowi Sądu Rejonowego na podstawie art. 438 pkt 4. k.p.k. rażąco niewspółmierność kary łącznej orzeczonej wobec skazanego w wymiarze 1 (jednego) roku i 6 (sześciu) miesięcy pozbawienia wolności, wyrażającą się w:

- wymierzeniu skazanemu kary łącznej w oparciu o zasadę asperacji, mimo, że okoliczności sprawy, w szczególności podobieństwo przedmiotowe czynów, za które zostały wymierzone podlegające łączeniu kary uzasadniały zastosowanie przy wymiarze kary łącznej zasady pełnej absorpcji,

- całkowitym pominięciu przez Sąd I instancji okoliczności, iż podlegające łączeniu kary jednostkowe pozbawienia wolności zostały wymierzone skazanemu z zastosowaniem dobrodziejstwa warunkowego zawieszenia wykonania kary, a zatem wymierzenie kary łącznej bez warunkowego jej zawieszenia, w stosunku do podlegających łączeniu kar jawi się jako nadmiernie dolegliwe.

Ponadto skarżący zarzucił przedmiotowemu orzeczeniu na podstawie art. 438 pkt 2 k.p.k. obrazę przepisów postępowania, która miała istotny wpływ na treść zaskarżonego rozstrzygnięcia, w szczególności przepisów art. 7 k.p.k. w zw. z art. 2 § 2 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów przeprowadzoną przez organ prowadzący postępowanie, sprzeczność tej oceny z zasadami prawidłowego rozumowania, jak również wskazaniami wiedzy i doświadczenia życiowego, a zatem:

- z marginalnym wylęcznie wzięciem pod uwagę przez Sąd przy dokonywaniu wymiaru kary obecnej postawy skazanego w zakładzie karnym, w szczególności, tego, że stosuje się on do poleceń przełożonych, prezentuje postawę regulaminową oraz nie deklaruje przynależności do podkultury przestępczej,

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 1, poprzez połączenie skazanemu T. K.: kary pozbawienia wolności orzeczonej na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu z dnia 23 października 2015 r. (sygn. akt II K 493/15), kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Nowej Soli z dnia 15 lipca 2013 r. (sygn. akt II K 531/13) oraz kary łącznej pozbawienia wolności orzeczonej na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Nowym Tomysłu z dnia 26 sierpnia 2016 r. (sygn. akt II K 370/15) i wymierzenie skazanemu kary łącznej 1 (jednego) roku pozbawienia wolności.

Skarżący wystąpił także z wnioskiem ewentualnym o uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt 1 i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji w powyższym zakresie.

Apelujący wniósł także o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy wyznaczonego z urzędu kosztów udzielonej pomocy prawnej w postępowaniu przed Sądem II instancji, nieopłaconej dotychczas w całości, ani w części, według norm przepisanych.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy okazała się bezzasadna.

Sąd Okręgowy na wstępie pragnie wskazać, że w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy zasadnie uznał, iż określone treścią art. 85 k.k. warunki umożliwiające wydanie wobec skazanego wyroku łącznego zaistniały w odniesieniu do opisanych wyżej trzech wyroków. Prawidłowo Sąd I instancji zastosował również aktualnie obowiązujące przepisy regulujące zasady wymiaru kary łącznej. We wskazanym zakresie wyroku Sądu I instancji nie kwestionował również sam skarżący, zaskarżając jedynie wyrok w części dotyczącej orzeczenia o karze łącznej.

Na wstępie Sąd Okręgowy pragnie przypomnieć, że rozstrzygnięcie Sądu I instancji o karze może ulec zmianie lub uchyleniu jedynie w razie stwierdzenia, iż kara ta jest rażąco niewspółmierna. „Niewspółmierność kary” jest natomiast pojęciem o charakterze ocennym, a żaden przepis kodeksu postępowania karnego nie określa granic współmierności. Jedynymi ustawowymi wyznacznikami kary, których przekroczyć nie można, są przepisy części szczególnej kodeksu karnego, a także przepisy jego części ogólnej określające zasady wymiaru kary. W orzecznictwie Sądu Najwyższego ukształtował się pogląd, zgodnie z którym za rażąco niewspółmierną uznać należy karę, która - choć mieści się w granicach przewidzianych przez ustawodawcę - nie uwzględnia wszystkich dyrektyw wymiaru kary i jako taka jest w społecznym odczuciu karą niesprawiedliwą.

Podkreślić należy, że gdy chodzi o karę łączną o jej ukształtowaniu decydują nie tyle ogólne dyrektywy wymiaru kary (te bowiem zostały już wzięte pod uwagę w toku aktu wymiaru poszczególnych kar jednostkowych - w doktrynie wskazuje się jednak, że tylko przy ich uwzględnieniu można prawidłowo określić przesłanki właściwego orzeczenia co do kary łącznej /por. T. Grzegorzczak „Kodeks postępowania karnego – komentarz” Zakamycze 1998, s. 1126/) - co zwartość czasowa poszczególnych przestępstw (albo jej brak), ich podobieństwo rodzajowe (albo różnice w tym zakresie), ścisły związek podmiotowy (albo też odległy lub brak takiego związku), jak również okoliczności, które zaistniały już po wydaniu poszczególnych wyroków, które mogą przemawiać za bardziej lub mniej korzystnym ukształtowaniem kary łącznej. Poza tym na wymiar kary łącznej (jej miejsce pomiędzy granicami wyznaczonymi przez zasadę absorpcji i zasadę kumulacji) ma wpływ ilość kar podlegających łączeniu. Kara łączna nie może bowiem prowadzić do faktycznej, bezpodstawnej, nieuzasadnionej „bezkarności” za większość czynów obejmowanych wyrokiem łącznym. Zarówno w doktrynie jak i w orzecznictwie podkreśla się, że kara łączna jest swego rodzaju podsumowaniem przestępczej działalności sprawcy w okresie czasu objętym skazaniem. Na ogół nie ma powodu, by orzekać karę łączną w dolnych granicach, tj. w wysokości najsurowszej ze zbiegających się kar. Popełnienie więcej niż jednego przestępstwa powinno raczej skłaniać do odstąpienia od absorpcji kar, niż za nią przemawiać.

Sąd Rejonowy orzekając w przedmiotowej sprawie określił wymiar kary łącznej w odniesieniu do orzeczeń spełniających warunki do ich połączenia w sposób zasługujący na pełną akceptację, biorąc pod uwagę wszystkie istotne okoliczności determinujące wymiar kary łącznej, nadając stosowne znaczenie poszczególnym z nich. Sąd uwzględnił okoliczności zarówno o korzystnym, jak i o niekorzystnym znaczeniu dla skazanego, a swoje rozważania w tym zakresie właściwie i wyczerpująco uzasadnił. Nie ma zatem potrzeby powielania w tym miejscu całej argumentacji zawartej w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, którą Sąd Okręgowy w pełni aprobuje i czyni ją częścią tego uzasadnienia.

Rację ma Sąd I instancji, że zarówno zasadę kumulacji, jak i pełną absorpcję przy wymiarze kary łącznej należy traktować jako rozwiązania skrajne, które powinny znajdować zastosowanie w sytuacjach wyjątkowych. Kształtując wymiar kary łącznej w przedmiotowej sprawie Sąd pierwszej instancji miał zatem, w ocenie Sądu odwoławczego, pełne podstawy aby przy wymiarze tej kary zastosować zasadę absorpcji. Jak słusznie zauważył bowiem Sąd I Instancji, łączeniu podlegały kary orzeczone wobec T. K. trzema wyrokami skazującymi, istotnym jest jednak, że wyżej opisane wyroki obejmowały swym zakresem aż pięć czynów. Wypada przy tym zauważyć, że czyny te zostały przez skazanego popełnione na przestrzeni 2 lat i godziły w dobra prawne różnego rodzaju. Częściowa zbieżność rodzajowa i bliskość czasowa występuje jedynie między czynami objętymi wyrokami wymienionymi w punktach VI i VIII (czyny popełnione w okresie lutego i października 2015 r.). Natomiast czyny, których dotyczył wyrok opisany w punkcie II zostały popełnione w 2013r. i godziły w inne dobra prawne ni te opisane w punktach VI i VIII. Nie sposób zatem uznać, że między czynami skazanego zachodzi bliski związek podmiotowo-przedmiotowy wynikający z tożsamości rodzajowej czynów i popełnienia ich w niewielkim odstępie czasowym. Prawidłowo wobec tego uznał Sąd I instancji, że przestępstwa, co do których kary wymierzone podlegały łączeniu, cechuje jedynie częściowo bliskość rodzajowa i czasowa, co odpowiednio uwzględnił przy wymiarze kary łącznej. Sąd Okręgowy analizując akta przedmiotowego postępowania nie dopatrywał się innych okoliczności, które winny przemawiać za orzeczeniem wobec skazanego kary łącznej w wymiarze bliższym dolnej granicy, a tym bardziej za zastosowaniem w pełnym zakresie zasady absorpcji.

Podkreślenia wymaga przy tym, że wbrew twierdzeniu skarżącego opinia o skazanym z Zakładu Karnego we W. (k. 67) nie przedstawia skazanego w jednoznacznie pozytywnym świetle, jak wskazuje skarżący. Opinia ta nie wskazywała

także na pozytywny przebieg procesu resocjalizacji skazanego. Skarżący na poparcie swoich argumentów w sposób zdawkowy i wybiórczy powołuje się na treść przedmiotowej opinii o skazanym. Natomiast całościowa i wnikliwa analiza tejże opinii nakazuje przyjąć – co także zostało w niej wyrażone – że postawa skazanego w zakładzie karnym jest co najwyżej przeciętna. T. K. był wprawdzie raz nagradzany regulaminowo, jednak został również dwukrotnie ukarany dyscyplinarnie, raz przy tym odstąpiono od wymierzenia mu kary dyscyplinarnej, ponadto w dniu 14 lipca 2017 r. sporządzono kolejny wniosek dyscyplinarny wobec skazanego. O ile zatem docenić należy fakt, że skazany w zakładzie karnym co do zasady funkcjonuje poprawnie, nie jest częścią podkultury przestępczej, to okoliczność ta sama w sobie nie mogła jednak stanowić podstawy do wymierzenia kary z zastosowaniem pełnej absorpcji. Nadmienić jednocześnie należy, że prawidłowe funkcjonowanie skazanego w zakładzie karnym winno być normą, nie zaś wyjątkiem zasługującym na wyjątkowe potraktowanie. Poza tym – jak to wyżej wskazano – zachowanie skazanego po wydaniu wyroków podlegających łączeniu stanowi zaledwie jedną z kilku okoliczności decydujących o wymiarze kary łącznej. Mając na uwadze powyższe, wbrew twierdzeniom skarżącego, uznać należy, że Sąd I Instancji w sposób prawidłowy - z uwzględnieniem zasad wyrażonych w art. 7, 4 k.p.k. – ocenił zgromadzony materiał dowodowy i dokonał prawidłowych ustaleń faktycznych.

Całkowicie chybiony okazał się zarzut skarżącego, że Sąd I instancji nie uwzględnił faktu, iż dwie z kar podlegających łączeniu, były karami orzeczonymi z warunkowym zawieszeniem wykonania. Jednoznacznie przeczy temu odwołanie się Sądu I instancji w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku do przepisu art. 89 § 1 b k.k., na podstawie którego Sąd I instancji - z użyciem wskazanego w tym przepisie przelicznika – ustalił górną granicę kary na 2 lata i 1 miesiąc. W świetle wskazanego przepisu łączenie kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania, przy orzekaniu kary łącznej pozbawienia wolności bez warunkowego zawieszenia wykonania, ma znaczenie dla określenia górnej granicy możliwej kary, natomiast nie przesądza o tym, że kara łączna powinna zostać wymierzona z zastosowaniem pełnej absorpcji, jak zdaje się uważać skarżący. Stanowisko skarżącego nie znajduje jednak oparcia w obowiązujących przepisach, w szczególności zaś w przepisie art.89 k.k.

Wskazane w uzasadnieniu okoliczności w sposób jednoznaczny przesądzały o niemożności ukształtowania kary łącznej na zasadzie pełnej absorpcji, lecz z zastosowaniem zasady asperacji. Zauważyć w tym miejscu należy, że orzekając wobec skazanego karę łączną Sąd pierwszej instancji poruszał się w granicach od najwyższej z kar łącznych (tj. 1 roku pozbawienia wolności) do sumy podlegających łączeniu kar (po stosownym przeliczeniu kar pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem wykonania) 2 lat i 1 miesiąca pozbawienia wolności.

Zdaniem Sądu odwoławczego wymierzona w rezultacie wobec skazanego kara łączna 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności nie jest w żadnej mierze niewspółmierna, a tym bardziej rażąco i niewspółmiernie surowa. Orzeczona kara mieści się w granicach przyznanej sądowi orzekającemu swobody orzeczniczej wyznaczonej formalnymi granicami wynikającymi z wysokości kar i obowiązujących przepisów, jak również okolicznościami dotyczącymi czynów rzutującymi na istniejący między nimi związek, który był jedynie częściowo bliski, a nadto uwzględnia ogólne dyrektywy wymiaru kary. Wobec tego, Sąd odwoławczy nie miał merytorycznej ani formalnej podstawy do ingerowania w zawarte w zaskarżonym wyroku orzeczenie o karze łącznej poprzez obniżenie jej wysokości.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał zarzuty apelacji za bezzasadne i w konsekwencji – nie znajdując innych podstaw odwoławczych, które powinien uwzględnić z urzędu - utrzymał w mocy zaskarżony wyrok.

Na podstawie §17 ust. 5 w zw. z § 4 ust.1 i 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu Sąd Okręgowy zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. A. S. kwotę 147, 60 zł brutto tytułem zwrotu kosztów obrony udzielonej z urzędu w postępowaniu odwoławczym.

Uwzględniając brak możliwości zarobkowych i majątkowych skazanego, spotęgowany faktem pozbawienia go wolności, Sąd Okręgowy na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił T. K. od obowiązku zwrotu Skarbowi Państwa kosztów sądowych za postępowanie odwoławcze.

Robert Kubicki Alina Siatecka Anna Judejko